Reportatges | Jordi Ubach | Actualitzat el 07/02/2016 a les 13:11

Torna el tren de la Pobla

La línia que uneix el Pallars Jussà amb Lleida recuperarà aquesta primavera la normalitat perduda el 2012. | La història del tren de la Pobla ha anat històricament lligada als ciutadans del Pallars. | El territori visualitza el futur amb optimisme.

La solemne arribada a Lleida del primer comboi del renovat tren de la Pobla el passat 16 de gener, amb la presència del president Puigdemont, va confirmar el que Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) venia anunciant des de feia mesos: el retorn a la normalitat de la línia Lleida-la Pobla. L'any 2012 la Generalitat va reduir les freqüències de l'històric tren per estalviar un milió d'euros anuals i retallar el dèficit. En concret, es va deixar només un servei d'anada i tornada per tot el recorregut (Lleida-la Pobla de Segur) i quatre entre Lleida i Balaguer, quan abans n'hi havia tres per a tot el recorregut i vuit fins a Balaguer.

La retallada va encendre els ànims dels veïns dels municipis per on discorre la línia, però especialment dels pallaresos, que novament veien reduïdes de manera dràstica les seves ja escasses opcions de mobilitat. Les protestes van sorgir de manera espontània, primer, i després sota les mobilitzacions de la plataforma cívica *Volem lo tren*, que com ja va fer l'any 1984, inicià les accions per defensar la línia de la Pobla i evitar-ne la seva desaparició. Ara, FGC hi ha posat remei, i si es compleixen les previsions, el nou servei entrarà en funcionament a partir de la primavera.

Imatge de la presentació a Lleida del passat 16 de gener. Foto: ACN

Els nous trens

Els nous trens, que han costat 9,4 milions d'euros i s'han fabricat a Zuric durant els dos darrers anys, estaran expressament adaptats a les característiques de la línia: d'ample ibèric i de tracció dièsel, ja que no està electrificada. Els nous combois fan aproximadament 50 metres de llarg i tenen capacitat per a 201 passatgers cada un, la meitat (104) asseguts. Entre d'altres característiques, compten amb plataformes d'accés fàcil, estan climatitzats, gaudeixen de cobertura wifi i tenen espais oberts i amplis on poden transportar-se, fins i tot, bicicletes.

El primer tren que ha arribat per carretera des de Suïssa en un transport especial, ja ha iniciat el període de proves. D'aquí uns dies arribarà la segona unitat i es preveu que per Setmana Santa es posi el servei en ple funcionament. A banda de la reestructuració de la línia i l'ampliació de les freqüències, els nous trens reduiran considerablement el temps de viatge. Entre Lleida i la Pobla de Segur el tren tardarà 93 minuts en completar el trajecte, pels 110 actuals. Una altra de les novetats del nou servei és que les parades seran facultatives, és a dir, a petició del passatger.

La línia Lleida-La Pobla de Segur inclou tant el servei de tren entre aquestes dues poblacions com el servei turístic del Tren dels Llacs. Després del traspàs de la línia, l'any 2005, Adif es va ocupar de la regulació del trànsit, l'atenció al client i la venda de bitllets a l'estació de Balaguer i Renfe Operadora de l'operació de la línia. El mes de gener de 2015, FGC va assumir les tasques de manteniment de les infraestructures i quan entrin en servei els nous trens, assumirà també la tasques operatives.

Una història lligada a la mobilització ciutadana

El tram entre Lleida i la Pobla de Segur és només una secció d'una gran línia internacional de 850 quilòmetres que havia d'unir Baeza (Jaén) amb la comuna francesa de Saint-Girons. L'adveniment de la Segona República, però, comportà la suspensió del projecte i la posterior guerra civil impossibilità l'execució de moltes de les grans obres públiques projectades a l'època. Les obres van començar a Lleida el 1907 i en plena dictadura franquista, el tren arribaria a Tremp el 1950 i a la Pobla de Segur el 1951, on els veïns esperaven el tren amb pancartes d'agraïment.

Un comboi del tren estacionat a la Pobla de Segur, en imatge d'arxiu. Foto: ACN

La popularització del vehicle privat durant els anys 60-70 va provocar una decadència del transport públic que també va afectar el tren de la Pobla, fins que l'any 1984 el Govern central decideix tancar la línia per deficitària. Va ser llavors quan va sorgir des del Pallars i la Noguera la plataforma *Volem lo tren*, que va aconseguir evitar amb diverses manifestacions multitudinàries el tancament de la línia. La protesta es va recuperar l'any 2012 amb la reducció de les freqüències per part de la Generalitat, però novament la pressió popular va aconseguir que en aquest cas la Generalitat i la Diputació de Lleida arribessin a un acord per assumir el dèficit i mantenir la línia operativa.

El tren de la Pobla ha anat històricament lligat als ciutadans del Pallars, especialment en els moments en què el futur de la línia ha estat a la corda fluixa. Amb les seves manifestacions, en especial les dels anys 1984 i 2012, els pallaresos han aconseguit que les administracions involucrades fessin marxa enrere en les seves decisions.

Manifestació de Volem lo tren a la Pobla de Segur, l'any 2012. Foto: ACN

Un futur digne i esperançador

Ara, el panorama és ben diferent, i un cop presentat el primer dels nous combois, el territori visualitza el futur amb optimisme. Des de la Pobla de Segur, localitat on finalitza la línia en la seva vessant pallaresa, s'ha rebut la notícia amb satisfacció, segons paraules de l'alcalde, Lluís Bellera, que agraeix l'esforç que s'ha fet des de la Generalitat i FGC. "Amb el nou servei recuperem un bé públic fonamental per la mobilitat de les persones, ja sigui per assumptes personals, professionals, d'estudis, o de salut, com també d'oci, turisme o natura", assegura Bellera.

En la mateixa línia s'expressa el president del Consell Comarcal del Pallars Jussà, Constante Aranda, que ha destacat la recuperació de les tres freqüències. "Hem passat de tenir només un viatge simbòlic per sentit a recuperar els tres que teníem, i que compaginats amb els horaris dels Avant i els AVE, permetran connectar el Jussà amb Barcelona o Madrid". Un fet que també valora l'alcalde de la capital del Pallars Jussà, Joan Ubach, que a més es mostra satisfet perquè la Generalitat hagi complert amb els compromisos adquirits fa dos anys. Pel batlle de Tremp, és un fet "a valorar", i més "en un territori poc poblat com el nostre".

Però, per què és tan important el tren pel territori? Hi ha diferents factors. Per un costat, l'alcalde de la Pobla de Segur ho relaciona amb el revulsiu que va suposar l'arribada del tren al poble. "Estic convençut que el nou servei representarà un *boom* similar al que hi va haver l'any 1951", assegura. Per un altre, hi ha el factor distància. A 75 minuts de Lleida i 130 de Barcelona, la Pobla de Segur gaudirà des del mes de març d'una connexió més a tenir en compte sobretot per la gent gran o per aquelles persones que no disposen de carnet de conduir.

FGC
renfe
renfe

El tren de la Pobla circulant pel Pallars Jussà, en imatge d'arxiu. Foto: ACN

"Hem de tenir present que vivim en un territori amb una mitjana d'edat alta", remarca el president del Consel Comarcal del Pallars Jussà, que veu en la "comoditat i la relativa rapidesa" del tren un element a tenir en consideració. "La recuperació del servei ens ofereix una segona possibilitat de transport als pallaresos, acostumats a moure'ns sempre per carretera", afegeix Aranda.

L'alcalde de Tremp s'ha expressat en els mateixos termes, i ha destacat la comoditat del tren envers el bus o el vehicle particular. També s'ha de tenir en compte, segons Ubach, l'impuls que el tren donarà des d'un punt de vista turístic. "Pujar al Pallars amb tren pel congost de Terradets té un gran encant a nivell paisatgístic i geològic", afegeix, amb l'esperança que el turisme també es vegi beneficiat de la tornada a la normalitat d'un servei digne i necessari.